GENERALINIO ADVOKATO
GIOVANNI PITRUZZELLA IŠVADA,
pateikta 2020 m. gegužės 28 d.[1]

Byla C-556/19

Société Eco TLC
prieš
Ministre de la Transition écologique et solidaire,
dalyvaujant:
La Fédération des entreprises du recyclage

(*Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Valstybės pagalba – Didesnė gamintojo atsakomybė – Valdžios institucijų išduotą veiklos leidimą turinti ekologinė organizacija, renkanti finansinius įnašus iš tam tikrų gaminių tiekėjų rinkai, kad už juos galėtų įvykdyti jiems nustatytą pareigą tvarkyti šių gaminių atliekas – Sutartis sudariusiems rūšiavimo veiklos vykdytojams ekologinės organizacijos teikiama finansinė parama – Sąvoka „valstybiniai ištekliai" – Privalomieji įnašai – Išteklių viešoji kontrolė – Pakankamai tiesioginio ryšio tarp naudos ir valstybės biudžeto bent potencialaus sumažėjimo egzistavimas"

1. Ar Prancūzijoje įvesta didesnės gamintojo atsakomybės sistema, taikoma drabužių, tekstilės gaminių ir avalynės gaminių (toliau – DTA gaminiai) atliekų tvarkymui, nustato valstybės pagalbos schemą, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį?

2. Iš esmės tokį klausimą *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) pateikė Teisingumo Teismui prašyme priimti prejudicinį sprendimą, dėl kurio teikiama ši išvada.

3. Šioje byloje Teisingumo Teismas pirmą kartą nagrinės valstybės pagalbos srityje taikomų taisyklių ir didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, Sąjungos teisėje įvestos pagal 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančią kai kurias direktyvas[2], tarpusavio sąveikos klausimą.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 OL L 312, 2008, p. 3. Ši direktyva kelis kartus iš dalies keista; pastarąjį kartą 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/851, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB dėl atliekų (OL L 150, 2018, p. 109).

4. Didesnės gamintojo atsakomybės sistema, įgyvendinanti SESV 191 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą pagrindinį aplinkosaugos principą „atlygina teršėjas“, yra atliekų tvarkymo sritį reglamentuojančių Sąjungos teisės aktų kertinis akmuo. Ši sistema yra nustatytų priemonių rinkinys, pagal kurį reikalaujama, kad produktų gamintojai prisiimtų finansinę ir prireikus organizacinę atsakomybę už „atliekų“ tvarkymo etapą produkto gyvavimo cikle [3]. Ji yra viena iš priemonių, skirtų padėti Europos Sąjungai tapti labiau „atliekas perdirbančia visuomene“, kuri vengtų atliekų susidarymo ir naudotų atliekas kaip išteklius [4], siekdama sukurti žiedinę ekonomiką [5].

5. Šioje byloje keliamas klausimas dėl vienos iš kelių Prancūzijoje nustatytų didesnės gamintojo atsakomybės sistemų [6], t. y. taikomos DTA gaminiams, suderinamumo su valstybės pagalbos srityje taikomomis Sąjungos normomis. Bendrovė *Eco TLC*, vienintelė Prancūzijoje veiklos leidimą turinti ekologinė organizacija, galinti DTA gaminių gamintojų vardu vykdyti jiems nustatytą pareigą tvarkyti šių gaminių atliekas, *Conseil d'État* pateikė skundą dėl 2017 m. ministrų įsakymo, keičiančio vienos iš paramos sumų dydį, kurį ta bendrovė turi mokėti pagal sutartį su ja dirbantiems rūšiavimo veiklos vykdytojams, panaikinimo. *Eco TLC* teigia, kad ta didesnės atsakomybės sistema yra neteisėtos valstybės pagalbos priemonė.

6. Vadinasi, Teisingumo Teismas turės įvertinti šios sistemos suderinamumą su SESV 107 straipsnio 1 dalimi. Šiomis aplinkybėmis daugiau sunkumų keliantis klausimas susijęs su pagal nagrinėjamą priemonę rūšiavimo veiklos vykdytojams mokėtų lėšų galimu kvalifikavimu kaip „valstybinių išteklių“. Taigi šioje byloje Teisingumo Teismas turės galimybę paaiškinti savo jurisprudenciją dėl sąvokos „valstybiniai ištekliai“.

I. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

7. Direktyvos 2008/98 8 straipsnio „Didesnė gamintojo atsakomybė“ 1 dalyje nustatyta, kad „[s]iekiant sustiprinti atliekų pakartotinį naudojimą, prevenciją, perdirbimą ir kitokį naudojimą, valstybės narės gali imtis įstatyminių arba neįstatyminių priemonių užtikrinti, kad bet kurio fizinio ar juridinio asmens, kurio profesinė veikla yra produktų kūrimas, gamyba, tvarkymas, apdorojimas, pardavimas ar importas (produkto gamintojas), gamintojo atsakomybė yra padidinta“.

8. Pagal Direktyvą 2018/851 įtraukto Direktyvos 2008/98 8a straipsnio „Bendrieji didesnės gamintojo atsakomybės sistemos būtiniausi reikalavimai“ 1 dalies a punkte nustatyta, kad valstybės narės „aiškiai apibrėžia visų atitinkamų susijusių subjektų, be kita ko, valstybės narės rinkai produktus teikiančių produktų gamintojų, jų vardu didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus įgyvendinančių organizacijų, privačiųjų arba viešųjų atliekų tvarkymo veiklos vykdytojų, vietos valdžios institucijų ir, kai tikslinga, pakartotinio naudojimo ir parengimo pakartotiniam naudojimui veiklos vykdytojų, taip pat socialinės ekonomikos įmonių, funkcijas ir atsakomybę“.

3 Direktyvos 2018/851 14 konstatuojamoji dalis.

4 Direktyvos 2008/98 28 konstatuojamoji dalis.

5 2020 m. kovo mėn. Europos Komisija priėmė Naują žiedinės ekonomikos veiksmų planą, kuris yra vienas pagrindinių „Europos žaliojo kurso“ (*European Green Deal*) dokumentų, nauja Europos tvaraus augimo programa (žr. COM(2020) 98 *final*). Šiuose dokumentuose didesnės gamintojų atsakomybės sistema nurodyta kaip viena iš priemonių, kuria siekiama gerokai sumažinti bendrą susidarančių atliekų kiekį.

6 Dabar Prancūzijoje egzistuoja apie dvidešimt didesnės gamintojų atsakomybės sričių, kurios įstatyme buvo laipsniškai nustatytos skirtinguose sektoriuose, kaip antai pakuočių, baterijų, automobilių, vaistų ir baldų.

9. Šio 8a straipsnio 5 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad „[v]alstybės narės įdiegia tinkamą stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo sistemą, siekdamos užtikrinti, kad produktų gamintojai ir organizacijos, jų vardu įgyvendinančios didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus, įgyvendintų jiems nustatytus didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimus, įskaitant nuotolinio pardavimo atvejus, kad būtų tinkamai naudojamos finansinės priemonės ir kad visi su didesnės gamintojo atsakomybės sistemos įgyvendinimu susiję subjektai teiktų patikimus duomenis“.

B. Prancūzijos teisė

10. Prancūzijoje *code de l'environnement* (Aplinkos kodeksas) L. 541-10-3 straipsnyje įtvirtintas didesnės gamintojų, kurie nacionalinei rinkai komerciniais pagrindais tiekia namų ūkiams skirtus DTA gaminius, atsakomybės principas. Taigi DTA gaminių gamintojai, importuotojai ir platintojai (toliau – tiekėjai rinkai) įpareigoti prisidėti prie šių DTA gaminių atliekų perdirbimo ir apdorojimo ar tuo rūpintis.

11. Kad įvykdytų šią pareigą, *code de l'environnement* L. 541-10-3 straipsnyje DTA gaminių tiekėjams rinkai suteikiama galimybė pasirinkti:

– jie įstoja ir moka finansinius įnašus pagal specifikacijas ekologijos ir pramonės ministrų įsakymu išduotą veiklos leidimą turinčiai *ekologinei organizacijai*. Paskui ši organizacija turi sudaryti sutartį su rūšiavimo veiklos vykdytojais ir už atliekų tvarkymą atsakingais teritoriniais savivaldos subjektais ar jų grupėmis ir jiems pervesti finansinius įnašus kaip finansinę paramą nagrinėjamų atliekų perdirbimo ir tvarkymo veiklai,

– arba jie, laikydamiesi kitų specifikacijų, gali įgyvendinti tokių atliekų perdirbimo ir tvarkymo *individualią sistemą*, patvirtintą ekologijos ir pramonės ministrų įsakymu.

12. *Code de l'environnement* L. 541-10-3 straipsnio paskutinėje pastraipoje nustatyta, kad konkreti šią pareigą reglamentuojančių nuostatų taikymo tvarka, „pirmiausia, įnašo apskaičiavimo būdas, asmenų, susiduriančių su sunkumais rasti darbą, įtraukties skatinimo sąlygos, taip pat sankcijos, neįvykdžius [tos DTA gaminių tiekėjams rinkai nustatytos pareigos], nustatoma *Conseil d'Etat* dekretu“.

13. Kiek tai susiję su ekologinėmis organizacijomis, *code de l'environnement* R. 543-214 straipsnyje nustatyta, kad veiklos leidimas joms suteikiamas ne daugiau nei 6 metams. Be to, grįsdama prašymą išduoti veiklos leidimą ekologinė organizacija privalo pateikti įrodymų, kad turi techninių ir finansinių pajėgumų tinkamai vykdyti reikiamą veiklą, kad pasirašydama sutartis ir perskirstydama renkamus finansinius įnašus sudarytų sąlygas pakartotinai naudoti, perdirbti, naudoti medžiagoms gauti ir apdoroti DTA gaminių atliekas. Taip pat ji turi nurodyti, kaip numato įvykdyti kartu su šiuo veiklos leidimu pateiktų specifikacijų sąlygas.

14. Be to, *code de l'environnement* R. 543-218 straipsnyje nustatyta, kad organizacijų, kurioms išduotas veiklos leidimas, specifikacijose, be kita ko, turi būti: pirma, nustatyti su surūšiuotų, pakartotinai panaudotų, perdirbtų arba panaudotų atliekų kiekiu susiję tikslai; antra, nurodyti su asmenų, kuriems sunku rasti darbą, įtrauktimi susiję tikslai; trečia, nurodytos sąlygos, kuriomis veiklos leidimo turėtojas sudarys sutartį su kiekvienu rūšiavimo veiklos vykdytoju, kad būtų prisidėta prie dalies pakartotinai nepanaudotų surūšiuotų atliekų perdirbimo ir tvarkymo sąnaudų padengimo, ir kad rūšiavimo veiklos vykdytojui sumokėtas įnašas sumažinamas, jeigu jis nesilaiko mažiausio šių asmenų įtraukties tikslo.

15. Šio kodekso R. 543-215 straipsnio pirmoje pastraipoje taip pat nurodyta, kad veiklos leidimą turinčios organizacijos turi nustatyti bendrą finansinių įnašų sumą, kurią joms moka DTA gaminių tiekėjai rinkai, kad kiekvienais metais padengtų specifikacijų taikymo išlaidas.

16. 2014 m. balandžio 3 d. ekologijos ir pramonės ministrų įsakymu [7] (toliau – 2014 m. įsakymas), pirma, paskelbtos specifikacijos, kurių turi laikytis organizacijos, siekiančios prisidėti prie DTA gaminių atliekų tvarkymo 2014–2019 m., ir, antra, bendrovei *Eco TLC* išduotas leidimas rinkti iš DTA gaminių tiekėjų rinkai finansinius įnašus šių gaminių atliekų tvarkymui ir juos, kaip finansinę paramą, pervesti rūšiavimo veiklos vykdytojams laikantis tų specifikacijų.

17. Prie 2014 m. įsakymo dėl veiklos leidimo suteikimo ekologinei organizacijai pridėtose specifikacijose nustatyti, visų pirma, veiklos leidimo turėtojos siektini tikslai ir užduotys (I skyrius).

18. Antra, jose nustatytos finansinio valdymo taisyklės, be kita ko, kad veiklos leidimą turinčios ekologinės organizacijos valdyboje dalyvauja valstybės tikrintojas (II skyrius), taip pat santykiams su viešosios valdžios institucijomis taikomos taisyklės (VII skyrius).

19. Trečia, tose specifikacijose nustatyti veiklos leidimą turinčios ekologinės organizacijos santykiai su įnašų mokėtojais, t. y. prašymus įstoti į organizaciją teikiančiais DTA gaminių tiekėjais rinkai (III skyrius). Taip pat šiame skyriuje pateiktos nuostatos dėl ekologinės organizacijos nustatytos šios išvados 15 punkte nurodytų įnašų skalės.

20. Ketvirta, tose specifikacijose nustatytos taisyklės, taikomos veiklos leidimą turinčios organizacijos ir rūšiavimo veiklos vykdytojų santykiams (VI skyrius). Jose nustatyti konkretūs veiklos efektyvumo ir atsekamumo kriterijai, kurie lemia tinkamumą sudaryti sutartį ir gauti paramą, be kita ko, mažiausio atliekų panaudojimo medžiagoms gauti ir perdirbimo lygio paramos mokėjimą. Jose numatyta trijų rūšių finansinė parama, kuri gali būti skiriama pagal sutartį dirbantiems rūšiavimo veiklos vykdytojams: parama tvarumui, parama medžiagų rūšiavimui ir parama vystymui.

21. Specifikacijų III priede „Pagal sutartį dirbantiems rūšiavimo veiklos vykdytojams N+l metais už N (S_n) metus mokamos finansinės paramos skalė“ nustatyta šių skirtingų paramos rūšių apskaičiavimo tvarka. Kiek tai susiję būtent su parama tvarumui (S_{np}), iš šio priedo matyti, jog ji lygi paramos tvarumui, atsižvelgiant į atliekų panaudojimą medžiagoms gauti (S_{npvm}), energijos gavybą iš atliekų (S_{npve}) ir atliekų šalinimą (S_{npe}) sumai ($S_{np} = S_{npvm} + S_{npve} + S_{npe}$). Parama tvarumui, atsižvelgiant į atliekų panaudojimą medžiagoms gauti (S_{npvm}), apskaičiuojama „išrūšiuotam medžiagoms gauti panaudojamų atliekų kiekiui tonomis (pakartotinis panaudojimas + perdirbimas + kiti atliekų panaudojimo medžiagoms gauti būdai)“, taikant 65 EUR už toną koeficientą.

22. 2017 m. rugsėjo 19 d. įsakyme, kuriuo iš dalies keičiamas 2014 m. įsakymas (toliau – ginčijamas įsakymas) [8], nustatytas naujas paramos tvarumui dydis. Šio įsakymo 1 straipsnyje 2014 m. įsakyme nustatytas 65 EUR už toną koeficientas, taikomas paramai tvarumui, atsižvelgiant į atliekų panaudojimą medžiagoms gauti (S_{npvm}), padidintas iki 82,5 Eur už toną, taikomas paramai, teikiamai nuo 2018 m. sausio 1 d.

II. Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

23. 2017 m. lapkričio mėn. *Eco TLC* pateikė skundą *Conseil d'État*, juo prašo panaikinti ginčijamą įsakymą dėl įgaliojimų viršijimo. *Eco TLC*, be kita ko, tvirtina, kad šis įsakymas yra priemonė, kuria suteikta neteisėta nauja valstybės pagalba, nes apie ją iš anksto nepranešta Komisijai, pažeidžiant SESV 107 straipsnio 1 dalį.

7 *Arrêté relatif à la procédure d'agrément et portant cahier des charges des organismes ayant pour objet de contribuer au traitement des déchets issus des produits textiles d'habillement, du linge de maison et des chaussures, conformément à l'article R. 543-214 du code de l'environnement et portant agrément d'un organisme, en application des articles L. 541-10-3 et R. 543-214 à R. 543-224 du code de l'environnement* (Įsakymas dėl veiklos leidimų išdavimo tvarkos ir organizacijų, siekiančių prisidėti prie tekstilės gaminių, kaip antai drabužių, namų tekstilės ir avalynės, atliekų tvarkymo specifikacijų pagal *Code de l'environnement* (Aplinkos kodeksas) R. 543-214 straipsnį, ir dėl veiklos leidimų išdavimo organizacijai pagal *Code de l'environnement* L. 541-10-3 ir R. 543-214–R. 543-224 straipsnius (JORF, Nr. 0111, 2014 m. gegužės 14 d.)).

8 JORF, 2017 m. spalio 4 d., tekstas Nr. 5.

24. Pirmiausia šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad nė vienas DTA gaminių tiekėjas rinkai nenustatė individualios atliekų perdirbimo ir tvarkymo sistemos, be to, *Eco TLC* yra vienintelė ekologinė organizacija, turinti viešosios valdžios institucijų išduotą veiklos leidimą DTA gaminių grandinėje.

25. Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad *Eco TLC* rūšiavimo veiklos vykdytojams skiriamos finansinės paramos skalė nustatyta 2014 m. įsakyme atsižvelgiant į atliekų panaudojimo ir socialinių sunkumų turinčių asmenų užimtumo tikslus. Jis konstatuoja, kad, remiantis šiuo įsakymu, *Eco TLC* turi perskaičiuoti tiekėjų rinkai mokėtinų įnašų dydį taip, kad jie būtų būtent tokio dydžio, kokio reikia jų pareigoms įvykdyti, t. y. finansinei paramai rūšiavimo veiklos vykdytojams skirti pagal tame įsakyme nustatytą skalę ir skirtingoms informavimo bei prevencijos programoms, kad neliktų pelno, nesusidarytų nuostolių ir nebūtų imtasi veiklos kitose srityse.

26. Galiausiai, trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, jog valstybės paskirtas valstybės tikrintojas dalyvauja *Eco TLC* valdybos susirinkimuose, nors ir neturi teisės balsuoti, jis yra informuojamas apie šios bendrovės numatomų investicijų sąlygas prieš tai, kai jas patvirtina valdyba, ir gali prašyti atsiųsti visus šios bendrovės finansinio valdymo dokumentus, kad tuo atveju, jeigu nesilaikoma gero finansinio valdymo taisyklių, galėtų apie tai pranešti kompetentingoms valstybės institucijoms, galinčioms skirti iki 30 000 EUR baudą, arba sustabdyti veiklos leidimo galiojimą ar net jį panaikinti. Jis nurodo, jog su šiomis išlygomis *Eco TLC* laisvai sprendžia dėl valdymo ir kad, be kita ko, įnašams mokėti skirtoms lėšoms netaikoma jokia konkreti deponavimo pareiga.

27. Kadangi šiomis aplinkybėmis aptariamos priemonės suderinamumo su SESV 107 straipsniu klausimas yra lemiamas nagrinėjamam ginčui išspręsti, *Conseil d'État* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Ar [SESV] 107 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad <…> priemonė, pagal kurią privati ne pelno siekianti ekologinė organizacija, turinti valdžios institucijų išduotą veiklos leidimą, renka įnašus iš tam tikros kategorijos gaminių tiekėjų rinkai, kurie tuo tikslu su ja pasirašo susitarimą, už tai, kad ji už juos įgyvendina jiems nustatytą pareigą tvarkyti šių gaminių atliekas, ir veiklos vykdytojams, įgaliotiems rūšiuoti ir panaudoti šias atliekas, perveda subsidijas, kurių dydis nustatytas veiklos leidime, atsižvelgiant į aplinkosaugos ir socialinius tikslus, turi būti laikoma valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal [šią nuostatą]?“

III. Teisinė analizė

28. Pateikdama prejudicinį klausimą *Conseil d'État* Teisingumo Teismo klausia, ar SESV 107 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad didesnės tiekėjų rinkai atsakomybės priemonė, kaip antai pagal Prancūzijos teisę DTA gaminiams taikoma priemonė, turi būti laikoma valstybės pagalbos priemone, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį.

29. Manau, jog, siekiant atsakyti į šį klausimą, pirmiausia reikia trumpai aptarti priemonės, dėl kurios pateiktas prejudicinis klausimas, pagrindinius elementus, kaip juos apibūdino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, paskui pateikti kelias pirmines pastabas.

A. Prancūzijoje taikoma didesnės DTA gaminių tiekėjų rinkai atsakomybės priemonė

30. Iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad Prancūzijoje taikomai didesnės DTA gaminių tiekėjų rinkai atsakomybės priemonei būdingi toliau nurodyti požymiai.

31. Visų pirma DTA gaminių tiekėjams rinkai nustatyta pareiga prisidėti prie šių gaminių atliekų perdirbimo ir tvarkymo ar tuo rūpintis. *De jure* jie gali pasirinkti: arba mokėti finansinius įnašus viešosios valdžios institucijų išduotą veiklos leidimą turinčiai ekologinei organizacijai, jų įnašus pervedančiai rūšiavimo veiklos vykdytojams, arba nustatyti individualią šių atliekų perdirbimo ir tvarkymo sistemą, kurią taip pat turi patvirtinti viešosios valdžios institucijos [9].

32. Vis dėlto iš bylos medžiagos matyti, jog nė vienas DTA gaminių tiekėjas rinkai nenustatė individualios sistemos ir visi tie tiekėjai nutarė įstoti į vienintelę įsteigtą ir veiklos leidimą turinčią ekologinę organizaciją *Eco TLC*.

33. Antra, *code de l'environnement* ir specifikacijose, pagal šį kodeksą pridėtose prie įsakymo dėl veiklos leidimo išdavimo, šiuo atveju – prie 2014 m. įsakymo, išsamiai reglamentuota ekologinės organizacijos veikla, lemiama užduočių, kurioms vykdyti išduotas veiklos leidimas. Tose specifikacijose nustatyta, kad pagrindinis veiklos leidimą turinčios ekologinės organizacijos siekiamas tikslas – užtikrinti dėl didesnės gamintojo atsakomybės tiekėjams rinkai tenkančių pareigų vykdymą ir prisidėti prie DTA gamybos grandinės tvarumo ir vystymo.

34. Trečia, siekdama įvykdyti užduotis, ekologinė organizacija iš DTA gaminių tiekėjų rinkai renka finansinius įnašus (toliau – pirmesnio etapo įnašai). Ekologinė organizacija pati nustato tokį šių įnašų dydį (pirmesnio etapo skalėje) [10], kokio reikia jos pareigoms įvykdyti, t. y. finansinei paramai rūšiavimo veiklos vykdytojams skirti ir jos veikimo išlaidoms padengti. Ekologinės organizacijos gauti pirmesnio etapo įnašai turi būti visiškai išnaudoti jos užduotims vykdyti ir su jomis susijusios veiklos išlaidoms padengti, nes ekologinės organizacijos veikla, dėl kurios jai išduotas veiklos leidimas, vykdoma nesiekiant pelno.

35. Ketvirta, ekologinė organizacija sudaro sutartį su reikalavimus atitinkančiais rūšiavimo veiklos vykdytojais ir „paskesniame etape" jiems perveda finansinę paramą už surūšiuotų DTA gaminių atliekų kiekį tonomis. Prie 2014 m. įsakymo pridėtose specifikacijose nustatyta, kad rūšiavimo veiklos vykdytojams skirtiną finansinę paramą sudaro trys dalys: pirma, parama DTA gaminių atliekų tvarkymo grandinės tvarumui, kuria prisidedama prie šio valdymo sąnaudų, antra, parama medžiagų rūšiavimui ir, trečia, parama šios grandinės vystymui. Šių specifikacijų III priede atsižvelgiant į aplinkosaugos ir socialinius tikslus taip pat nustatyta rūšiavimo veiklos vykdytojams skiriamos finansinės paramos dydžio apskaičiavimo tvarka ir taikytina skalė (toliau – paskesnio etapo skalė) [11].

36. Penkta, ekologinės organizacijos valdyboje dalyvauja valstybės paskirtas valstybės tikrintojas. Šis tikrintojas gali dalyvauti ekologinės organizacijos valdybos susirinkimuose, nors ir neturi teisės balsuoti. Jis informuojamas apie bendrovės numatomų finansinių investicijų sąlygas prieš tai, kai jas patvirtina valdyba, ir gali pareikalauti atsiųsti visus šios bendrovės finansinio valdymo dokumentus, kad tuo atveju, jeigu nesilaikoma gero finansinio valdymo taisyklių, apie tai galėtų pranešti kompetentingoms valstybės institucijoms, galinčioms skirti baudą arba sustabdyti veiklos leidimo galiojimą ar net jį panaikinti.

37. Be to, ekologinė organizacija turi nuolat informuoti veiklos leidimą išdavusias ministerijas apie savo veiklą ir pareigų bei finansinių prognozių vykdymą. Ji turi pateikti visus kitus kompetentingų ministerijų reikalaujamus dokumentus ir informaciją.

9 Žr. šios išvados 11 punktą.

10 Žr. šios išvados 15 punktą.

11 Žr. šios išvados 21 punktą.

B. Pirminės pastabos

38. Šiomis aplinkybėmis manau, jog pirmiausia tikslinga paaiškinti *Conseil d'État* pateikto prejudicinio klausimo apimtį.

39. Iš tikrųjų, jeigu DTA gaminių tiekėjai rinkai nusprendžia naudotis veiklos leidimą turinčios ekologinės organizacijos paslaugomis, kad įvykdytų pareigą rūpintis šių gaminių atliekų tvarkymu, pagal priemonę, kurios pagrindinius požymius ką tik nurodžiau, numatyti dviejų lygių finansiniai srautai: pirma, DTA gaminių tiekėjų rinkai ekologinei organizacijai mokami pirmesnio etapo įnašai ir, antra, paskesniame etape ekologinės organizacijos pervedama finansinė parama sutartį sudariusiems rūšiavimo veiklos vykdytojams.

40. Taigi iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, jog, nors *Conseil d'État* pateiktas prejudicinis klausimas susijęs su visa nagrinėjama priemone, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies aiškinimo, kiek tai susiję su sistemos paskesniu etapu. Taigi *Conseil d'État* pateiktu prejudiciniu klausimu iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar rūšiavimo veiklos vykdytojams skiriama finansinė parama, nustatoma pagal paskesnio etapo skalę, nurodytą 2014 m. įsakyme ir iš dalies pakeistą ginčijamu įsakymu, yra valstybės pagalba, kurios gavėjai yra šie rūšiavimo veiklos vykdytojai. Tačiau *Conseil d'État* nekyla jokių abejonių dėl ekologinei organizacijai pirmesniame etape mokamų įnašų galimo kvalifikavimo kaip „pagalbos" [12]. Taigi manau, jog būtent taip reikia suprasti prejudicinį klausimą.

41. Šiuo aspektu primintina, jog tam, kad priemonę būtų galima kvalifikuoti kaip „valstybės pagalbą", kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, turi būti įvykdytos keturios kumuliacinės sąlygos, t. y. turi būti valstybės intervencija arba naudojami valstybiniai ištekliai, ši intervencija turi galėti daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, dėl jos gavėjui turi būti suteikiama atrankioji nauda ir turi būti iškraipoma konkurencija arba kilti tokia grėsmė [13].

42. Be to, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta, kad sąvoka „valstybės pagalba", kaip ji apibrėžta Sutartyje, yra teisinė sąvoka ir turi būti aiškinama vadovaujantis objektyviais kriterijais [14].

43. Vis dėlto manau, jog tikslinga priminti ir tai, kad, remiantis jurisprudencija, kai į Teisingumo Teismą kreipiamasi su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, jis turi pareigą išaiškinti nacionaliniam teismui atitinkamų Sąjungos teisės normų turinį, kad šis teismas galėtų jas teisingai taikyti savo nagrinėjamos bylos aplinkybėms, bet neturi pats jų taikyti, juo labiau kad Teisingumo Teismas nebūtinai turi visus tam būtinus duomenis [15].

44. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nuosekliai laikėsi nuomonės, kad nacionaliniai teismai yra įgalioti aiškinti ir taikyti sąvoką „valstybės pagalba", o savo nagrinėjamose bylose šie teismai turi patikrinti, ar laikomasi SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų [16].

12 Šiuo klausimu Komisija pabrėžė, kad *Conseil d'État* savo jurisprudencijoje nurodė, jog tiekėjų rinkai ekologinei organizacijai mokami įnašai yra tiesioginė kompensacija už suteiktą paslaugą, todėl jie neturi būti prilyginami viešosios valdžios institucijos nustatytam apmokestinimui ar mokesčiui, taigi jie nėra valstybiniai ištekliai (žr. *Conseil d'État* 2011 m. liepos 11 d. [Sprendimą] Nr. 346698 ir 2017 m. gruodžio 28 d. [Sprendimą] Nr. 408425, FR:CECHS:2017:408425.20171228).

13 Žr., be kita ko, 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Komisija / Hansestadt Lübeck* (C-524/14 P, EU:C:2016:971, 40 punktas), 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Komisija / World Duty Free Group SA ir kt.* (C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 53 punktas), taip pat 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 46 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

14 Žr., be kita ko, 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimą *British Aggregates / Komisija* (C-487/06 P, EU:C:2008:757, 111 punktas).

15 Žr. 2007 m. birželio 21 d. Sprendimą *Omni Metal Service* (C-259/05, EU:C:2007:363, 15 punktas), taip pat generalinio advokato N. Jääskinen išvadą byloje *Association Vent De Colère! ir kt.* (C-262/12, EU:C:2013:469, 24 punktas) ir generalinio advokato N. Wahl išvadą byloje *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:38, 16 punktas).

16 Šiuo klausimu žr. 2006 m. spalio 5 d. Sprendimą *Transalpine Ölleitung in Österreich* (C-368/04, EU:C:2006:644, 39 punktas) ir 2015 m. lapkričio 11 d. Sprendimą *Klausner Holz Niedersachsen* (C-505/14, EU:C:2015:742, 22 punktas).

45. Taigi, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo ir nacionalinių teismų „užduočių pasidalijimą“ [17] ir remdamasis bylos medžiagoje pateiktais duomenimis nagrinėsiu kiekvieną iš šios išvados 41 punkte nurodytų sąvokos „valstybės pagalba“ kumuliacinių kriterijų. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, turintis duomenis ir kitą išsamiai analizei atlikti būtiną faktinę informaciją, turės priimti galutinį sprendimą dėl galimo nagrinėjamos priemonės kvalifikavimo kaip „valstybės pagalbos“, vadovaudamasis Teisingumo Teismo pateiktomis gairėmis dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies turinio ir taikymo srities.

C. Dėl valstybės intervencijos ar valstybinių išteklių egzistavimo

46. Remiantis suformuota jurisprudencija, tam, kad suteikiama nauda galėtų būti kvalifikuojama kaip „pagalba“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ji turi būti, pirma, suteikta tiesiogiai ar netiesiogiai iš valstybės išteklių ir, antra, priskirtina valstybei [18].

47. Kiek tai susiję su atitinkamos priemonės priskyrimo valstybei sąlyga, jurisprudencijoje nustatyta, kad, siekiant įvertinti tokį priskyrimą, svarbu išnagrinėti, ar viešosios valdžios institucijos dalyvavo priimant nagrinėjamą priemonę [19].

48. Šiuo atveju didesnės DTA gaminių tiekėjų rinkai atsakomybės nustatymo priemonė neabejotinai priskirtina valstybei. Kaip matyti iš šios išvados 10 ir paskesnių punktų, šią priemonę nustatė valstybė *code de l'environnement* ir šį kodeksą įgyvendinančiuose įsakymuose, konkrečiai – 2014 m. įsakyme ir ginčijamame įsakyme. Todėl nagrinėjama priemonė turi būti laikoma priskirtina valstybei.

49. Vis dėlto šioje byloje sudėtingiausias klausimas yra tai, ar ištekliai, kuriuos naudoja ekologinė organizacija teikdama finansinę paramą rūšiavimo veiklos vykdytojams, turi būti laikomi „valstybiniais ištekliais“.

50. Manau, jog, siekiant išnagrinėti šį klausimą, pirmiausia tikslinga priminti jurisprudencijoje nustatytus principus, taikomus sąvokai „valstybiniai ištekliai“, paskui, atsižvelgiant į tuos nurodytus principus, – atitinkamą priemonę.

1. Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl sąvokos „valstybiniai ištekliai“

51. Pirmiausia primintina, jog, remiantis jurisprudencija, tik tiesiogiai ar netiesiogiai iš valstybės išteklių suteikta nauda arba nauda, dėl kurios valstybė prisiima papildomų įsipareigojimų, laikytinos pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Iš tikrųjų iš pačios šios nuostatos formuluotės ir SESV 108 straipsniu įtvirtintų procedūros taisyklių matyti, kad kitokiomis nei valstybiniai ištekliai priemonėmis suteikta nauda nepatenka į nagrinėjamų nuostatų taikymo sritį [20].

52. Be to, Teisingumo Teismo suformuotoje jurisprudencijoje nustatyta, kad SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas apima tiek valstybės tiesiogiai ar panaudojant jos išteklius suteiktą pagalbą, tiek pagalbą, kuri teikiama per viešuosius arba privačius subjektus, valstybės įsteigtus arba paskirtus tai pagalbai administruoti [21].

17 Šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Wahl išvadą byloje *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:38, 17 punktas).

18 Žr., be kita ko, 2017 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:671, 20 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 47 punktas).

19 Šiuo klausimu žr. 2017 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:671, 21 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 48 punktas).

20 2001 m. kovo 13 d. Sprendimas *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160, 58 punktas) ir 2013 m. kovo 19 d. Sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 99 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

21 Žr., be kita ko, 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 50 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

53. Šioje nuostatoje įtvirtintas skirtumas tarp „valstybės suteiktos pagalbos“ ir „iš valstybinių išteklių“ suteiktos pagalbos nereiškia, kad bet kokia valstybės suteikta nauda, nepaisant to, ar ji finansuojama iš valstybinių išteklių, yra laikoma pagalba; tuo tik siekiama į šią sąvoką įtraukti tiek tiesiogiai valstybės, tiek per tos valstybės paskirtą ar įsteigtą viešąjį ar privatų subjektą suteikiamą naudą [22].

54. Naudos, suteikiamos per nuo valstybės nepriklausančius subjektus, įtraukimu į SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį pagrįstai siekiama išlaikyti valstybės pagalbos draudimo veiksmingumą [23]. Iš tiesų Teisingumo Teismas patikslino, jog pagal Sąjungos teisę neleistina, kad valstybės pagalbos taisyklės būtų apeinamos vien todėl, kad įsteigiamos savarankiškos įstaigos, įpareigotos skirstyti pagalbą [24].

55. Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad nebūtina kiekvienu atveju nustatyti valstybinių išteklių perdavimo fakto, kad vienai ar kelioms įmonėms suteiktą naudą būtų galima laikyti valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį [25].

56. Iš tiesų SESV 107 straipsnio 1 dalis apima visas finansines priemones, kurias viešosios valdžios institucijos gali faktiškai panaudoti įmonėms remti, neatsižvelgiant į tai, ar tos priemonės yra nuolatinė valstybės turto dalis. Net jeigu valstybės biudžetas nuolat nedisponuoja nagrinėjamą pagalbą atitinkančiomis sumomis, to, kad jos nuolat yra kontroliuojamos valstybės, vadinasi, jomis disponuoja kompetentingos nacionalinės institucijos, pakanka, kad jos būtų laikomos „valstybiniais ištekliais“ [26].

57. Kitaip tariant, lėšos gali būti laikomos „valstybiniais ištekliais“, nors ir gaunamos iš privačių asmenų, yra renkamos valstybės, valstybės vardu arba įsikišant valstybei ir suteikiamos kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, kurios turi įgaliojimus priimti sprendimą dėl galutinio jų panaudojimo [27].

58. Konkrečiau kalbant, Teisingumo Teismas nusprendė, kad lėšos, kurios surenkamos iš valstybės teisės aktuose nustatytų privalomų mokėjimų ir yra administruojamos bei paskirstomos remiantis šių teisės aktų nuostatomis, gali būti laikomos valstybiniais ištekliais pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, net jeigu jas administruoja nuo viešosios valdžios institucijų nepriklausantys subjektai [28].

59. Šiuo klausimu lemiamas aspektas yra tas, ar tokie subjektai turi valstybės pavedimą administruoti valstybinius išteklius, o ne tiesiog pareigą pirkti iš nuosavų finansinių išteklių [29].

22 2019 m. kovo 28 d. Sprendimas *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 53 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

23 Šiuo klausimu žr. generalinio advokato H. Saugmandsgaard Øe išvadą byloje *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:233, 68 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

24 Žr., be kita ko, 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimą *Prancūzija / Komisija* (C-482/99, EU:C:2002:294, 23 punktas) ir 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimą *Komisija / TV2/Danmark* (C-656/15 P, EU:C:2017:836, 45 punktas) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 51 punktas).

25 2002 m. gegužės 16 d. Sprendimas *Prancūzija / Komisija* (C-482/99, EU:C:2002:294, 36 punktas), 2013 m. kovo 19 d. Sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 109 punktas), 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, 34 punktas), taip pat 2019 m. kovo 28 d. Sprendimas *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 55 punktas).

26 Žr., be kita ko, 2017 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:671 ir nurodyta jurisprudencija) ir 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 57 punktas), taip pat 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 53 punktas).

27 Šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Wahl išvadą byloje *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:38, 25 punktas).

28 Žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Association Vent De Colère! ir kt.* (C-262/12, EU:C:2013:851, 25 punktas), 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 58 punktas) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 54 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija.

29 Žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 59 punktas) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 55 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

60. Vis dėlto šiuo klausimu Teisingumo Teismas taip pat paaiškino, jog, siekiant nustatyti, ar gavėjui suteikta nauda yra našta valstybės biudžetui, reikia patikrinti, ar yra pakankamai tiesioginis ryšys tarp, pirma, gavėjui suteikiamos naudos ir, antra, sumažėjusio valstybės biudžeto arba net pakankamai konkrečios jam tenkančios naštos ekonominės rizikos [30].

2. Dėl ekologinės organizacijos rūšiavimo veiklos vykdytojams teikiamos finansinės paramos lėšų pagal nagrinėjamą priemonę kvalifikavimo kaip „valstybinių išteklių“

61. Atsižvelgiant būtent į pirmesniame skirsnyje nurodytus jurisprudencijoje nustatytus principus šiuo atveju reikia įvertinti, ar lėšos, kurias pagal *Conseil d'État* nagrinėjamą priemonę ekologinė organizacija, kaip antai *Eco TLC*, naudoja, teikdama paramą rūšiavimo veiklos vykdytojams, turi būti kvalifikuojamos kaip „valstybiniai ištekliai“.

62. Pirmiausia šiuo klausimu pažymėtina, jog ši priemonė negali būti prilyginta nė vienai iš gausioje Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, skirtoje valstybinių išteklių sąvokai, nagrinėtų schemų.

63. Taigi ši priemonė skiriasi nuo schemų, pagal kurias privačioms įmonėms buvo nustatyta pareiga pirkti elektros energiją, remiantis nacionalinėmis priemonėmis dėl paramos energijai iš atsinaujinančiųjų šaltinių, dėl kurių bylose *PreussenElektra* [31] ir *ENEA* [32] Teisingumo Teismas nusprendė, kad jos nebuvo valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį [33]. Vis dėlto ši priemonė skiriasi ir nuo energetikos sektoriuje taikytų nacionalinių schemų, kurias Teisingumo Teismas nagrinėjo kitose bylose, kaip antai *Essent Netwerk Noord ir kt.* [34], *Association Vent De Colère!* [35] ir *Achema* [36], kuriose jis nusprendė priešingai, t. y. kad nagrinėtos lėšos galėjo būti laikomos valstybiniais ištekliais, kaip tai suprantama pagal tą nuostatą.

64. Prancūzijoje nustatyta didesnės DTA gaminių tiekėjų rinkai atsakomybės priemonė nepanaši ir į Teisingumo Teismo nagrinėtas priemones bylose *Pearle ir kt.* [37] ir *Doux Élevage* [38], kuriose šis teismas nusprendė, kad jos nėra valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Šiose bylose nagrinėti tam tikroms įmonėms taikyti įstatyme nustatyti privalomieji mokėjimai, mokami subjektams, kuriems valstybė suteikė tam tikrus įgaliojimus, ir tie mokėjimai buvo jų administruojami. Tačiau tie mokėjimai buvo nustatyti privačių įmonių iniciatyva, kurios taip pat sprendė dėl jų paskirties, ir jie neturėjo būti naudojami viešosios valdžios institucijų apibrėžtam viešojo intereso tikslui siekti [39].

30 Žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 60 punktas). Taip pat šiuo klausimu žr. 2013 m. kovo 19 d. Sprendimą *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 109 punktas), 2014 m. spalio 9 d. Sprendimą *Ministerio de Defensa ir Navantia* (C-522/13, EU:C:2014:2262, 47 punktas), 2015 m. sausio 14 d. Sprendimą *Eventech* (C-518/13, EU:C:2015:9, 34 punktas), taip pat 2015 m. balandžio 16 d. Sprendimą *Trapeza Eurobank Ergasias* (C-690/13, EU:C:2015:235, 19 punktas).

31 2001 m. kovo 13 d. Sprendimas *PreussenElektra* (C-379/98, EU:C:2001:160).

32 2017 m. rugsėjo 13 d. Sprendimas *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:671).

33 Šiose bylose Teisingumo Teismas konstatavo, kad privačios įmonės, įpareigotos už nustatytą minimalią kainą pirkti iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių pagamintą elektros energiją, atitinkamos valstybės narės nebuvo įpareigotos administruoti valstybinių išteklių, bet turėjo pareigą pirkti iš nuosavų finansinių išteklių. Šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Association Vent De Colère! ir kt.* (C-262/12, EU:C:2013:851, 34 ir 35 punktai) ir 2017 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:671, 30 punktas). 2019 m. kovo 28 d. Sprendime *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268) išnagrinėjęs apeliacinį skundą Teisingumo Teismas nusprendė, kad nei Bendrasis Teismas, nei Komisija nepagrindė išvados, kad pagal nagrinėtą elektros energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų energijos šaltinių paramos schemą buvo naudojami valstybiniai ištekliai, todėl ji buvo valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

34 2008 m. liepos 17 d. Sprendimas *Essent Netwerk Noord ir kt.* (C-206/06, EU:C:2008:413). Šioje byloje nagrinėtas mokestis, kurį sudarė tarifinis antkainis už elektros energijos perdavimą.

35 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Association Vent De Colère! ir kt.* (C-262/12, EU:C:2013:851). Šioje byloje taip pat nagrinėta teisės akte nustatyta pareiga pirkti elektros energiją.

36 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407). Šioje byloje nagrinėta pareiga mokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje.

37 2004 m. liepos 15 d. Sprendimas *Pearle ir kt.* (C-345/02, EU:C:2004:448).

38 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348).

39 Taip pat šiuo klausimu žr. generalinio advokato N. Wahl išvados byloje *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:38) 30 punktą.

65. Vis dėlto visose šiose bylose yra tam tikri orientyrai, kuriais galima remtis vertinant, ar nagrinėjamos lėšos, remiantis visų atskirų atitinkamos nacionalinės priemonės požymių analize, turi būti laikomos „valstybiniais ištekliais“.

66. Šiuo atveju konkrečiai kalbama apie įmonių, kurioms nustatyta pareiga rūpintis atliekų tvarkymu, mokamus įnašus valstybės įgaliotam privačiam subjektui, juos pervedančiam ūkio subjektams, kurie, jeigu tenkina tam tikrus reikalavimus, yra sudarę sutartis su šiuo privačiu subjektu.

67. Šiomis aplinkybėmis, remdamasis nurodytais jurisprudencijoje nustatytais orientyrais, nagrinėsiu, pirma, DTA gaminių tiekėjų rinkai ekologinei organizacijai pirmesniame etape mokėtų įnašų privalomojo pobūdžio klausimą. Antra, nagrinėsiu viešosios valdžios institucijos vykdomos ekologinės organizacijos ir jos lėšų kontrolės lygį pagal nagrinėjamą nacionalinę priemonę. Trečia, nagrinėsiu, ar egzistuoja pakankamai tiesioginis ryšys tarp tariamos naudos ir valstybės biudžeto bent potencialaus sumažėjimo.

a) Dėl įnašų, kuriuos tiekėjai rinkai moka ekologinei organizacijai, privalomojo pobūdžio

68. Kaip matyti iš šios išvados 58 punkte nurodytos jurisprudencijos, lėšos, kurios surenkamos iš valstybės teisės aktuose nustatytų privalomų mokėjimų, gali būti laikomos valstybiniais ištekliais, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

69. Taigi kyla klausimas dėl galimo DTA gaminių tiekėjų rinkai pirmesniame etape ekologinei organizacijai mokėtų įnašų privalomojo pobūdžio.

70. Šiuo klausimu iš šios išvados 10 ir 11 punktų matyti, jog pagal *code de l'environnement* DTA gaminių tiekėjai rinkai privalo rūpintis šių gaminių atliekų perdirbimu. Taigi ši pareiga jiems nustatyta teisės akte, be to, ji įtvirtinta Sąjungos teisės akte, t. y. Direktyvoje 2008/98.

71. Vis dėlto reikšmingose to kodekso nuostatose jiems suteikta galimybė pasirinkti, kaip įvykdyti šią pareigą: arba nustatyti individualią tų atliekų perdirbimo ir tvarkymo sistemą, arba prisijungti prie ekologinės organizacijos, kuriai jie perduotų savo pareigos vykdymą, už tai mokėdami įnašą. Taigi, tik jeigu tiekėjas rinkai nusprendžia prisijungti prie ekologinės organizacijos, įnašo mokėjimas šiam subjektui tampa teisiškai privalomas, kad jis įvykdytų savo pareigą rūpintis atliekų tvarkymu.

72. Esant šiam kontekstui, atsižvelgiant į tiekėjams rinkai įstatymo suteikiamą alternatyvą, reikia konstatuoti, kad įnašai, kuriuos DTA gaminių tiekėjai rinkai moka *Eco TLC*, *de jure* neprivalomi.

73. Vis dėlto savo pastabose Komisija nurodo, kad tikslinga kelti klausimą, ar *de facto* privalomas įnašas neturėtų būti laikomas sukeliančiu tokias pačias pasekmes kaip *de jure* privalomas įnašas. Anot šios institucijos, jeigu būtų nuspręsta, kad įnašai, kuriuos tiekėjai rinkai moka *Eco TLC*, vienintelei Prancūzijoje DTA gaminių grandinėje veiklos leidimą turinčiai ekologinei organizacijai, yra *de facto* privalomi, atsižvelgiant į tai, kad alternatyva nustatyti individualią sistemą yra „visiškai teorinė, nes realiai neįgyvendinama“, iš šių įnašų gautos lėšos turėtų būti kvalifikuojamos kaip „valstybiniai ištekliai“ [40].

74. Šiuo aspektu, manau, reikšmingas Komisijos pastabose akcentuotas reikalavimas, kad situacijos, kai valstybė narė numato tik visiškai teorinę alternatyvą, nebūtų pašalintos iš valstybės pagalbos sąvokos. Iš tikrųjų tokiais atvejais kyla grėsmė, kad nacionalinės teisės aktuose atitinkamiems subjektams nustatydamos teisiškai egzistuojančias alternatyvas, kurių *de facto* neįmanoma įgyvendinti, valstybės narės galėtų apeiti valstybės pagalbos srityje Sąjungos nustatytą tvarką.

40 Šiuo klausimu pažymiu, kad dėl *Conseil d'État* nagrinėjamos bylos (Nr. 416103) pateiktose išvadose *rapporteur public* L. de Lamothe nusprendė, kad tiekėjų rinkai galimybė sukurti savo perdirbimo grandinę yra „visiškai teorinė“.

75. Vis dėlto manau, jog analizė, kuria grindžiama galima išvada, kad nacionalinės teisės aktuose nustatyta teisinė alternatyva yra „visiškai teorinė“, nes jos neįmanoma įgyvendinti, turi būti labai griežta, nes, priešingu atveju, kiltų savivalės grėsmė.

76. Manau, jog siekiant atlikti tokią analizę reikia patikrinti, pirma, ar teisiniu požiūriu egzistuoja reali alternatyva. Taip nebūtų, jeigu, pavyzdžiui, valdžios institucijos neparengė teisinio pagrindo, leidžiančio įgyvendinti vieną iš dviejų galimybių. Vis dėlto šiuo atveju matyti, jog teisinis pagrindas buvo priimtas, nors tariamai pavėluotai, kad būtų galimybė nustatyti individualias DTA gaminių atliekų perdirbimo ir tvarkymo sistemas [41].

77. Antra, tam, kad alternatyva būtų „visiškai teorinė, nes realiai neįgyvendinama“, nepakanka, kad ji paprasčiausiai būtų brangesnė ar mažiau palanki ekonominiu požiūriu. Šis būdas turi būti toks brangus ar sunkus, kad būtų laikytinas *de facto* neįmanomu įgyvendinti.

78. Trečia, prieš nusprendžiant, kad egzistuojanti teisinė alternatyva yra visiškai teorinė, reikia atsižvelgti į visas suinteresuotųjų ūkio subjektų turimas galimybes. Taigi, pavyzdžiui, šiuo atveju negalima atmesti, kad, net jeigu individualios sistemos nustatymas *de facto* buvo neįmanomas, vis dėlto tiekėjai rinkai galėtų sukurti kitą nei *Eco TLC* ekologinę organizaciją, kad įvykdytų pareigą rūpintis atliekų tvarkymu [42]. Jeigu toks būdas būtų galimas kaip tiekėjams rinkai suteikiama alternatyva [43], į tokios rūšies alternatyvą analizėje taip pat reikėtų atsižvelgti prieš darant išvadą, kad šiems tiekėjams suteikiama įnašų mokėjimo *Eco TLC* alternatyva yra „visiškai hipotetinė“.

79. Bet kuriuo atveju manau, jog Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje nepateikta faktinių duomenų, būtinų tokiam galutiniam vertinimui atlikti. Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis Teisingumo Teismo jam pateiktomis gairėmis, turės nustatyti, ar gali būti, kad įnašai, kuriuos DTA gaminių tiekėjai rinkai moka *Eco TLC*, yra privalomojo pobūdžio. Jeigu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nuspręstų, kad taip nėra, tuomet nagrinėjamos lėšos neturėtų būti laikomos valstybiniais ištekliais.

b) Dėl ekologinės organizacijos ir jos lėšų viešosios kontrolės

80. Iš šios išvados 56 ir 59 punktuose nurodytos jurisprudencijos matyti, jog siekiant nustatyti, ar iš valstybės teisės aktuose nustatytų privalomųjų mokėjimų gaunamos lėšos gali būti siejamos su valstybės pagalbos sąvoka, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnio 1 dalį, lemiamos reikšmės turi patikrinimas, ar nuo valstybės nepriklausomas subjektas, kuris pagal šiuos teisės aktus jas administruoja, turi valstybės įgaliojimą administruoti valstybinius išteklius. Kad lėšos būtų laikomos „valstybiniais ištekliais“, nebūtina, kad jos būtų nuolatinė valstybės turto dalis, pakanka, kad jos nuolat yra kontroliuojamos valstybės, vadinasi, jomis disponuoja kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos.

81. Taigi atsižvelgiant į šią jurisprudenciją šiuo atveju reikia patikrinti, ar *Eco TLC* gali būti laikoma valstybės įgaliota administruoti išteklius, kurie nuolat kontroliuojami valstybės, todėl jais disponuoja nacionalinės valdžios institucijos.

41 *Arrêté du 19 septembre 2017 relatif à la procédure d'approbation et portant cahier des charges des systèmes individuels de la filière des déchets issus des produits textiles d'habillement, du linge de maison et des chaussures, en application des articles L. 541-10-3 et R. 543-217 à R. 543-224 du code de l'environnement* (2017 m. rugsėjo 19 d. Įsakymas dėl veiklos leidimų išdavimo tvarkos ir drabužių, namų tekstilės ir avalynės gaminių atliekų tvarkymo grandinės individualių sistemų specifikacijų pagal *Code de l'environnement (Aplinkos kodeksas)* L. 541-10-3 ir R. 543-217–R. 543-224 straipsnius, JORF, Nr. 0226, 2017 m. rugsėjo 27 d.).

42 Tokią galimybę numatė *rapporteur public* Louis Dutheillet de Lamothe šios išvados 40 išnašoje nurodytose išvadose, analizuodamas *Eco TLC* suinteresuotumą pateikti skundą *Conseil d'État*.

43 Šią galimybę nurodau tik kaip pavyzdį, nes, remiantis turima neišsamia informacija, tai yra visiškas spėjimas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės patikrinti, ar iš tikrųjų tokia galimybė egzistuoja, ar ne.

82. Šiuo klausimu, visų pirma dėl lėšas administruojančio nepriklausančio nuo viešosios valdžios institucijos subjekto, pažymėtina, jog šiuo atveju nėra jokių abejonių, kad *Eco TLC* yra ne viešasis subjektas, o privačių ūkio subjektų įsteigta privatinės teisės reglamentuojama privati bendrovė.

83. Dėl šio aspekto aplinkybės šioje byloje panašesnės į aplinkybes bylose *Pearle ir kt.* ir *Doux Élevage*[44], kuriose Teisingumo Teismas atmetė galimybę privačių ūkio subjektų administruojamas lėšas kvalifikuoti kaip „valstybinius išteklius“, o ne į nagrinėtąsias bylose *Association Vent De Colère!*[45] ir *Achema*[46], kuriose Teisingumo Teismas pripažino, kad nagrinėtos lėšos buvo valstybiniai ištekliai. Vis dėlto ši byla skiriasi nuo bylų *Pearle ir kt.* ir *Doux Élevage* dėl aplinkybės, kurios, žinoma, negalima nepaisyti, kad, kaip nurodyta šios išvados 64 punkte, tose dviejose bylose ištekliai buvo naudojami siekiant ne viešojo intereso tikslų, o atitinkamų privačių ūkio subjektų nustatytų tikslų[47].

84. Antra, vis dėlto, remiantis šios išvados 80 punkte primintoje jurisprudencijoje nustatytais principais reikia patikrinti, ar lėšos, kurias ekologinė organizacija naudoja rūšiavimo veiklos ūkio subjektų finansinei paramai pagal nagrinėjamą priemonę, gali būti laikomos valstybės nuolat kontroliuojamomis.

85. Šiuo klausimu pažymėtina, jog nagrinėjamos lėšos yra privačių asmenų (tiekėjų rinkai) mokamos privačiam subjektui (*Eco TLC*), jas pervedančiam kitiems privatiems subjektams (rūšiavimo veiklos vykdytojams). Taigi įnašai visą laiką išlieka susiję su privačiais asmenimis[48]. Pagal nagrinėjamą priemonę sukurtam mechanizmui nereikalingas tiesioginis ar netiesioginis valstybinių išteklių perdavimas, nes iš įnašų gaunamos lėšos niekada nepatenka į valstybės ar kito viešosios valdžios subjekto biudžetą ir jų niekada negauna viešosios valdžios institucijos[49]. Beje, viešosios valdžios institucijos niekada neturi realios prieigos prie šių išteklių[50].

86. Be to, jeigu nepervedamas mokėjimas, kad jį gautų, ekologinė organizacija turi pradėti įprastą teismo procesą, iškeldama civilinę ar komercinę bylą, nes ji neturi jokių valdžios institucijų įgaliojimų[51].

87. Vis dėlto net neturėdamos prieigos prie šių lėšų viešosios valdžios institucijos atlieka reikšmingą vaidmenį jas paskirstant ir nustatant jų dydį, o dėl šios priežasties Komisija Teisingumo Teismui pateiktose pastabose padarė išvadą, kad iš esmės valstybė išlaiko griežtą su šiomis lėšomis susijusių finansinių srautų kontrolę[52].

88. Trečia, esant šiam kontekstui, reikia patikrinti, ar viešosios valdžios institucijos, net ir neturėdamos prieigos prie šių lėšų, vis dėlto jas kontroliuoja, nes turi įgaliojimus jomis disponuoti.

44 2004 m. liepos 15 d. Sprendimas *Pearle ir kt.* (C-345/02, EU:C:2004:448) ir 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, 31 ir 33 punktai).

45 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimas *Association Vent De Colère! ir kt.* (C-262/12, EU:C:2013:851).

46 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407).

47 Šioje byloje nagrinėjama schema skiriasi ir nuo nagrinėtosios byloje *Essent Netwerk Noord*, kurioje, nors nuo valstybės nepriklausomas subjektas buvo privati bendrovė, pagal įstatymą ji buvo paskirta rinkti mokestį (žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimą *Essent Netwerk Noord ir kt.* (C-206/06, EU:C:2008:413, 67 ir 68 punktai)). Taip nėra šioje byloje, nes tiekėjų rinkai mokami įnašai nėra mokestis (žr. šios išvados 106 punktą).

48 Šiuo klausimu žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimą *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, 32 punktas).

49 Šiuo klausimu žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimą *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, 32 punktas), 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Association Vent De Colère! ir kt.* (C-262/12, EU:C:2013:851, 28–33 punktai) ir 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 85 punktas).

50 Šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 81 punktas).

51 Šiuo klausimu žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimą *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, 32 punktas).

52 Tą patį teigė ir *rapporteur public* Louis Dutheillet de Lamothe pateiktose išvadose, nurodytose šios išvados 40 išnašoje.

89. Kiek tai susiję su tokiam vertinimui atlikti taikytinu kriterijumi, remiantis jurisprudencija, nepakanka to, kad reikšmingi nagrinėjamos priemonės požymiai tik rodo neabejotiną valstybės kišimąsi į šia priemone nustatytus mechanizmus. Tačiau šie požymiai būtinai turi leisti daryti išvadą, kad valstybė turi įgaliojimus disponuoti nuo viešosios valdžios institucijų nepriklausomo subjekto valdomomis ir administruojamomis lėšomis [53].

90. Šiuo klausimu iš esmės svarbu įvertinti pagal nacionalinės teisės aktus lėšas valdančio nuo viešosios valdžios institucijos nepriklausančio subjekto turimo jų valdymo savarankiškumo lygį. Visų pirma reikia tikrinti, ar pagal teisės aktus, nagrinėjamus pagrindinėje byloje, kompetentingai institucijai suteikti ar ne įgaliojimai valdyti lėšas arba daryti poveikį jų administravimui, taip pat įvertinti viešosios valdžios institucijų tam nuo jų nepriklausomam subjektui daromos kontrolės rūšį ir lygį [54].

91. Šiomis aplinkybėmis manau, jog atsižvelgiant į nagrinėjamą priemonę reikšmingi toliau pateikti argumentai.

92. Pirma, kiek tai susiję su iniciatyva mokėti lėšas, nors neabejotina, kad jas naudojant siekiama konkrečių viešosios valdžios institucijų nustatytų ir apibrėžtų politinių tikslų [55] ir kad pareigą rūpintis atliekomis tiesiogiai nustatė valstybė, vis dėlto įnašų mokėjimo iniciatyva nekyla tiesiogiai iš valstybės, ją lemia tiekėjų rinkai pasirinkimas prisijungti prie ekologinės organizacijos [56].

93. Antra, kiek tai susiję su išimtiniu lėšų skyrimu viešosios valdžios institucijų nustatytiems tikslams, Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad, nors paskirtis yra vienas iš kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti [57], vien jos savaime nepakanka padaryti išvadą, kad valstybė jomis gali disponuoti, kaip tai suprantama pagal šios išvados 56 punkte nurodytą jurisprudenciją [58]. Kita vertus, Teisingumo Teismas nusprendė, kad šiuo teisės principu dėl išimtinio nagrinėjamų lėšų panaudojimo siekiama veikiau įrodyti, nesant kitų priešingų įrodymų, kad valstybė negali disponuoti šiomis lėšomis, t. y. nuspręsti jas panaudoti kitaip, nei numatyta nagrinėjamuose teisės aktuose [59].

94. Trečia, kiek tai susiję su ekologinės organizacijos turimo lėšų valdymo savarankiškumo lygiu, šiuo atveju neabejotina, kad valstybė tikrai kontroliuoja su šiomis lėšomis susijusius finansinius srautus. Iš tikrųjų nustatydama „vėlesnio etapo skalę“ ji daro lemiamą įtaką rūšiavimo veiklos vykdytojams skiriamos finansinės paramos dydžiui. Be to, „pirmesnio etapo skalė“, kuri lemia ekologinei organizacijai tiekėjų rinkai mokėtinus įnašus, labai priklauso nuo šių sumų, nes ekologinė organizacija turi vykdyti veiklą, kuriai ji gavo leidimą, nesiekdama pelno.

95. Vis dėlto Teisingumo Teismui pateiktose pastabose Prancūzijos vyriausybė nurodė tam tikras aplinkybes, kurios, atrodo, patvirtina, kad pagal nagrinėjamą priemonę ekologinė organizacija turėjo tam tikrą savarankiškumo lygį, būtent kiek tai susiję su lėšomis.

96. Taigi pati ekologinė organizacija nustato pirmesnio etapo skalę ir jos netvirtina viešosios valdžios institucija, jai taikoma tik paprasta pareiga informuoti. Kaip ką tik nurodyta, šioje skalėje nustatyti pirmesniame etape taikomi įnašų dydžiai labai priklauso nuo rūšiavimo veiklos vykdytojams skiriamos paramos dydžių, nustatytų paskesnio etapo skalėje. Be to, ekologinė organizacija turi koreguoti iš tiekėjų rinkai gaunamų įnašų dydį, kad jis būtų būtent toks, kokio reikia jos pareigoms vykdyti [60]. Vis

53 Šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 75 punktas).

54 Šiuo klausimu žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimą *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, 38 punktas).

55 O ne nustatytų paties nepriklausomo subjekto, kaip buvo bylose *Pearle* ir *Doux Élevage* (žr. šios išvados 64 ir 83 punktus).

56 Akivaizdu, jog šiam argumentui turi įtakos galima išvada, kad įnašai yra *de facto* privalomi, kaip nurodyta šios išvados 79 punkte. Iš tikrųjų, jeigu įnašai yra *de facto* privalomi, galima nuspręsti, kad jų mokėjimas nėra įmonių pasirinkimas.

57 Šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimą *Essent Netwerk Noord ir kt.* (C-206/06, EU:C:2008:413, 69 punktas) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 66 punktas).

58 Šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 76 punktas).

59 Žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268).

60 Žr. *code de l'environnement* L. 543-215 straipsnį.

dėlto matyti, jog finansinės paramos dydis nėra vienintelis veiksnys, darantis įtaką pirmesnio etapo skalės nustatymui, nes pirmesnio etapo įnašus iš tikrųjų, anot Prancūzijos vyriausybės, lemia ir kitos ekologinės organizacijos kontroliuojamos aplinkybės, kaip antai valdymo sąnaudos, skalės koregavimas pagal ekologinio projektavimo kriterijus [61].

97. Taip pat Prancūzijos vyriausybė teigia, kad veiklos leidimą turinti ekologinė organizacija atlieka pirmaeilį vaidmenį nustatant paskesnio etapo skalę. Iš tikrųjų ši skalė atitinka grynąsias vidutines rūšiavimo sąnaudas, kurias viešosios valdžios institucija nustato, remdamasi pasiūlymais, pateiktais veiklos leidimą turinčios ekologinės organizacijos įsteigto DTA gaminių atliekų rūšiavimo ir naudojimo aplinkosaugos, ekonomikos ir socialinio stebėjimo centro metiniame balanse [62].

98. Taip pat, kiek tai susiję su rūšiavimo veiklos vykdytojų, kurie galiausiai ir bus galimos valstybės pagalbos gavėjai, reikalavimų sudaryti sutartis su ekologine organizacija atitiktimi, svarbu pažymėti, kad prie 2014 m. įsakymo pridėtose specifikacijose nustatyti šių ūkio subjektų atitikties kriterijai, kuriuos jie turi tenkinti, kad galėtų sudaryti sutartis [63]. Vis dėlto Prancūzijos vyriausybė tvirtina, jog pati ekologinė organizacija gali nustatyti ir daugiau atitikties kriterijų, ir ji tai padarė, įvesdama rūšiavimo veiklos vykdytojo dydžio kriterijų ir kitus sutartinius reikalavimus, kuriuos tie ūkio subjektai turi tenkinti. Taigi, atrodo, priešingai nei bylose, kuriose Teisingumo Teismas dėl jose nagrinėtų schemų nusprendė, kad atitinkamos lėšos buvo valstybiniai ištekliai [64], šiuo atveju subjektas turi tam tikrą savarankiškumo lygį nustatyti skiriamos finansinės paramos gavėjus.

99. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės patikrinti, ar *in concreto* visos šios Prancūzijos vyriausybės nurodytos aplinkybės realiai prisideda prie tam tikro ekologinės organizacijos savarankiškumo, kiek tai susiję su lėšomis, kurio pakanka siekiant atmesti tai, kad viešosios valdžios institucija turi įgaliojimus valdyti lėšas ir daryti įtaką jų administravimui.

100. Ketvirta, kiek tai susiję su viešosios valdžios institucijų vykdomos ekologinės organizacijos kontrolės lygiu, ji vykdoma dviem etapais. Veiklos leidimo suteikimo etape ši kontrolė, atrodo, veikiau išsami, nes tam veiklos leidimui gauti ekologinė organizacija turi atitikti visus specifikacijose keliamus reikalavimus. Paskui, kaip matyti iš šios išvados 18, 26, 36 ir 37 punktų, ši kontrolė iš esmės pasireiškia valstybės tikrintojo dalyvavimu leidimą turinčios ekologinės organizacijos valdybos susirinkimuose ir jo pareiga informuoti viešosios valdžios institucijas, kad jos galėtų kontroliuoti su didesnės DTA gaminių tiekėjų rinkai atsakomybės sistema susijusių reikalavimų laikymąsi.

101. Šiuo klausimu pirmiausia pažymėtina, kad, kaip nurodė *rapporteur publique* savo išvadose, pateiktose *Conseil d'État* nagrinėjamoje byloje [65], ši kontrolė tikrai negali būti prilyginta viešosios valdžios įstaigos priežiūrai ar įgaliojimams, kuriuos suteikia didelė turimo bendrovės kapitalo dalis. Iš tiesų, jeigu tikrintojas informuoja valstybę, ji turi savo jėgos struktūrų vykdomus ir sankcijų skyrimo įgaliojimus, tik jeigu pažeisti teisės aktai.

102. Be to, pažymėtina jog pačioje Sąjungos teisėje, būtent Direktyvoje 2008/98, valstybės narės įpareigotos įdiegti tinkamą didesnės gamintojų atsakomybės stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo sistemą [66].

61 Žr. specifikacijų III skyriaus C.4 punktą.

62 Specifikacijų VI skyriaus D punktas.

63 Specifikacijų VI skyriaus B punktas. Žr. šios išvados 20, 128 ir 129 punktus.

64 Pavyzdžiui, pagal byloje *Achema ir kt.* nagrinėjamą schemą valstybė patvirtindavo pagalbos gavėjus (žr. 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 60 ir 87 punktai)).

65 Žr. *rapporteur public* Louis Dutheillet de Lamothe išvadas, nurodytas šios išvados 40 išnašoje.

66 Žr. Direktyvos 2008/98 8a straipsnio 5 dalį. Vis dėlto šiuo klausimu taip pat reikia pažymėti, jog ši nuostata įtraukta pagal Direktyvą 2018/851, todėl ji *rationae temporis* netaikoma *Conseil d'État* nagrinėjamoje byloje.

c) Dėl pakankamai tiesioginio nagrinėjamos naudos ir valstybės biudžeto bent potencialaus sumažėjimo ryšio egzistavimo

103. Taigi, kaip nurodyta šios išvados 60 punkte, siekiant nustatyti, ar nauda, gavėjui tiesiogiai ar netiesiogiai suteikta iš valstybinių išteklių arba reiškianti papildomas išlaidas valstybei, yra našta valstybės biudžetui, reikia patikrinti, ar yra pakankamai tiesioginis ryšys tarp, pirma, šios naudos ir, antra, sumažėjusio valstybės biudžeto arba net pakankamai konkrečios jam tenkančios naštos ekonominės rizikos.

104. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino: nebūtina, kad toks sumažėjimas ar netgi tokia rizika atitiktų tokią naudą ar būtų jai lygiaverčiai, kad ši nauda būtų tokio sumažėjimo arba tokios rizikos atsvara arba tokio paties pobūdžio kaip ją lemiantis įsipareigojimas valstybiniais ištekliais [67]. Vis dėlto reikia, kad egzistuotų bent pakankamai konkretus pavojus, kad ateityje gali atsirasti papildoma našta valstybei [68].

105. Vis dėlto šiuo atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagoje pateiktos informacijos nematyti, kad egzistuoja ryšys tarp naudos, gautos dėl rūšiavimo veiklos vykdytojams skirtos finansinės paramos, ir valstybės biudžeto sumažėjimo arba net pakankamai konkrečios biudžetui tenkančios naštos ekonominės rizikos.

106. Šiuo klausimu pažymėtina, kad, pirma, tiekėjų rinkai ekologinei organizacijai sumokėti pirmesnio etapo įnašai negali būti prilyginti mokesčiui ar apmokestinimui. Tai nėra vienašališkai įstatyme nustatyti mokėjimai, kuriuos privalo mokėti tiekėjai rinkai [69].

107. Dėl šio aspekto, pažymėtina, jog, kaip jau nurodyta [70], pati *Conseil d'État* savo jurisprudencijoje, nors skirtoje kitų nei DTA gaminių grandinių gamintojų didesnės atsakomybės sistemoms, nurodė, jog ekologinei organizacijai mokami įnašai yra tiesioginė kompensacija už suteiktą paslaugą, todėl jie neturi būti prilyginami viešosios valdžios institucijos nustatytam apmokestinimui ar mokesčiui.

108. Antra, iš bylos medžiagos nematyti, kad yra valstybės narės nustatytas ir reglamentuotas pareigos rūpintis DTA gaminių atliekų perdirbimo sąnaudų kompensavimo mechanizmas, kuriuo valstybė tiekėjams rinkai užtikrintų visišką tų sąnaudų padengimą, kaip tai buvo, pavyzdžiui, kitose Teisingumo Teismo nagrinėtose bylose [71]. Pagal priemonę tie tiekėjai rinkai taip pat neįpareigoti ekologinei organizacijai sumokėtiems įnašams skirtų sumų perkelti galutiniams klientams [72].

67 2013 m. kovo 19 d. Sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 110 punktas).

68 2013 m. kovo 19 d. Sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 106 punktas). Taip pat šiuo klausimu žr. 1998 m. gruodžio 1 d. Sprendimą *Ecotrade* (C-200/97, EU:C:1998:579, 41 punktas).

69 Šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 17 d. Sprendimą *Essent Netwerk Noord ir kt.* (C-206/06, EU:C:2008:413, 45–47 punktai ir 66 punktas) ir 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 68 punktas).

70 Žr. šios išvados 12 išnašą ir joje nurodytą *Conseil d'Etat* jurisprudenciją.

71 Žr., pavyzdžiui, 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Association Vent De Colère! ir kt.* (C-262/12, EU:C:2013:851, 26 ir 36 punktai) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 71 punktas). Taip pat šiuo klausimu žr. 2017 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą *ENEA* (C-329/15, EU:C:2017:671, 30 punktas) ir 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 84 punktas).

72 Žr. 2019 m. kovo 28 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-405/16 P, EU:C:2019:268, 70 punktas).

109. Iš šių argumentų matyti, kad, remiantis Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje pateiktais duomenimis, pirma, atrodo, kad dėl nagrinėjamos priemonės valstybė neturi atsisakyti savo išteklių jokia forma, t. y. mokesčių, rinkliavų, įmokų ar kt., kurie pagal nacionalinę teisę turėtų būti sumokėti į valstybės biudžetą [73], ir kad dėl jos valstybės narės biudžetas gali prarasti tam tikras įplaukas, todėl – sumažėti [74]. Antra, ši priemonė nekelia ir pakankamai konkrečios rizikos, kad ateityje valstybei atsiras papildoma našta.

d) Išvada dėl ekologinės organizacijos rūšiavimo veiklos vykdytojams skirtai finansinei paramai naudotų lėšų pagal nagrinėjamą priemonę kvalifikavimo kaip „valstybinių išteklių“

110. Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus reikia nuspręsti, kad ekologinės organizacijos, kaip antai *Eco TLC*, pagal didesnės DTA gaminių tiekėjų rinkai atsakomybės priemonę naudojamos lėšos rūšiavimo veiklos vykdytojams skiriamai finansinei paramai nėra valstybinai ištekliai.

111. Kaip nurodyta šios išvados 45 punkte, vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, turintis visus duomenis ir kitą faktinę informaciją, reikalingą išsamiai analizei atlikti, šiuo klausimu turės priimti galutinį sprendimą. Šiuo tikslu, pirmiausia remdamasis Teisingumo Teismo pateiktomis gairėmis, jis turės patikrinti, ar, pirma, DTA gaminių tiekėjų rinkai *Eco TLC* mokėti įnašai *de facto* yra privalomojo pobūdžio, antra, ar, nepaisant to, kad yra administruojamos *Eco TLC*, nagrinėjamos lėšos atsižvelgiant į tai, kad *Eco TLC* neturi savarankiškumo šių lėšų atžvilgiu ir į viešosios valdžios institucijų vykdomos šios organizacijos kontrolės apimtį, vis dėlto turi būti laikomos tokiomis, kurias nuolat kontroliuoja viešosios valdžios institucijos ir kuriomis disponuoja kompetentingos nacionalinės institucijos, ir, trečia, ar egzistuoja pakankamai tiesioginis ryšys tarp nagrinėjamos naudos ir valstybės biudžeto bent potencialaus sumažėjimo.

D. Dėl ekonominės naudos buvimo

112. Toliau nagrinėsiu vieną iš šios išvados 41 punkte nurodytų sąlygų – ekonominės naudos buvimo sąlygą.

113. Šiuo klausimu primintina, jog, remiantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, valstybės pagalba laikomos bet kokios intervencijos, kad ir kokia būtų jų forma, kurios gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti naudą įmonėms arba kurios turi būti laikomos ekonomine nauda, kurios įmonė nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis [75].

114. Taigi pagalba, be kita ko, laikomos intervencijos, kurios, būdamos įvairių formų, sumažina paprastai įmonės biudžetui tenkančią naštą ir kurios, nebūdamos subsidija tiesiogine žodžio prasme, yra tokio paties pobūdžio ir turi tokį patį poveikį [76]. Nauda egzistuoja, jeigu įmonės finansinė padėtis pagerėja dėl valstybės intervencijos kitomis nei įprastomis rinkos sąlygomis [77].

73 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimas *Doux Élevage ir Coopérative agricole UKL-ARREE* (C-677/11, EU:C:2013:348, 32 punktas).

74 Šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 8 d. Sprendimą *Komisija / Nyderlandai*, C-279/08 P (EU:C:2011:551, 107 punktas), 2014 m. spalio 9 d. Sprendimą *Ministerio de Defensa ir Navantia* (C-522/13, EU:C:2014:2262, 48 punktas) ir 2015 m. balandžio 16 d. Sprendimą *Trapeza Eurobank Ergasias* (C-690/13, EU:C:2015:235, 28 punktas).

75 2017 m. birželio 27 d. Sprendimas *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania* (C-74/16, EU:C:2017:496, 65 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), 2018 m. kovo 6 d. Sprendimas *Komisija / FIH Holding ir FIH Erhvervsbank* (C-579/16 P, EU:C:2018:159, 44 punktas) ir 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 74 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

76 2013 m. kovo 19 d. Sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt.* ir *Komisija / Prancūzija ir kt.* (C-399/10 P ir C-401/10 P, EU:C:2013:175, 101 punktas) ir 2017 m. birželio 27 d. Sprendimas *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania* (C-74/16, EU:C:2017:496, 66 punktas).

77 Šiuo klausimu žr., be kita ko, 2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimą *Komisija / Deutsche Post* (C-399/08 P, EU:C:2010:481, 40 punktas) ir 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimą *BTB Holding Investments ir Duferco Participations Holding / Komisija* (C-148/19 P, EU:C:2020:354, 46 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

115. Šiuo atveju iš Teisingumo Teismo turimoje bylos medžiagoje pateiktų duomenų matyti, jog su *Eco TLC* sutartis sudariusiems rūšiavimo veiklos vykdytojams skiriama tam tikra finansinė parama nebūtinai atitinka DTA gaminių atliekų rūšiavimo ir perdirbimo rinkos kainą [78].

116. Taigi, kaip pažymėjo Komisija, pirma, atrodo, kad parama rūšiavimo veiklos vykdytojams siekiama ne sumokėti kainą už suteiktą paslaugą, o kaip matyti iš specifikacijų [79], „užtikrinti šių atliekų tvarkymo grandinės tvarumą, prisidedant prie šio valdymo sąnaudų ir gerinant šios veiklos rezultatus, kiek tai susiję su surūšiuoto kiekio tonomis didinimu ir maksimaliu atliekų pašalinimo jų nepanaudojant sumažinimu“. Taigi finansine parama iš esmės siekiama aplinkosaugos tikslo, t. y. atgrasymo nuo DTA gaminių atliekų šalinimo jų nepanaudojant. Taip pat šia parama siekiama socialinio tikslo, t. y. skatinti įmones įdarbinti daugiau asmenų, kuriems kyla sunkumų integruotis į darbo rinką.

117. Antra, specifikacijose pateikiamos paramos apskaičiavimo formulės negrindžiamos rūšiavimo ir perdirbimo paslaugų sąnaudomis [80]. Jomis neatsižvelgiama nei į paslaugos sąnaudas, nei į rinkos kainą. Tačiau apskaičiavimas grindžiamas visa ūkio subjekto veikla ir juo atsižvelgiama į kitus veiksnius, galinčius lemti ekonominę naudą.

118. Taigi, pavyzdžiui, parama plėtrai papildo paramą tvarumui ir ja, be kita ko, siekiama padengti rūšiavimo veiklos vykdytojų skirtas investicijas naujų rūšiavimo centrų kūrimui ar plėtrai. Atrodo, kad šių investicijų padengimas, nesiejamas su atlygiu *Eco TLC*, sutartį sudariusiems rūšiavimo veiklos vykdytojams tikrai suteikia ekonominę naudą.

119. Be to, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudų, kurios dėl savo pobūdžio yra našta įmonių biudžetui, padengimas suteikia ekonominę naudą [81]. Taigi socialinių sunkumų patiriančių asmenų įdarbinimo sąnaudų padengimas taip pat gali būti tokia nauda.

120. Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog dėl finansinės paramos nustatymui taikomos apskaičiavimo formulės ir dėl to, kad šiuo tikslu atsižvelgiama į kitus veiksnius nei atitinkamų atliekų perdirbimo ir tvarkymo veiklos sąnaudos, ši pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą priemonę rūšiavimo veiklos vykdytojams *Eco TLC* skiriama finansinė parama gali būti laikoma šiems ūkio subjektams suteikiančia ekonominę naudą, kurios jie neturėtų, jeigu veiktų tik rinkos sąlygomis, tačiau tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas [82].

E. Dėl sutartis sudariusiems rūšiavimo veiklos vykdytojams suteiktos ekonominės naudos atrankiojo pobūdžio

121. Kiek tai susiję su atrankumo reikalavimu, primintina, jog tam, kad patektų į SESV 107 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nagrinėjama priemonė tam tikroms įmonėms ar įmonių kategorijoms arba tam tikriems ekonomikos sektoriams turi suteikti atrankiojo pobūdžio naudą, dėl kurios jų padėtis taptų palankesnė, palyginti su kitais [83].

122. Vertinant sąlygą dėl naudos atrankiojo pobūdžio reikia nustatyti, ar pagal konkrečią teisinę sistemą nagrinėjama nacionaline priemone „tam tikroms įmonėms ar tam tikrų prekių gamybai“ sudaromos palankesnės sąlygos nei kitoms, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į minėta sistema siekiamą tikslą, yra panaši, bet kurioms taikomas diferencijuotas požiūris, kurį iš esmės galima

78 Taip pat žr. *rapporteur public* Louis Dutheillet de Lamothe išvadas, nurodytas šios išvados 40 išnašoje.

79 VI skyriaus C dalis.

80 Žr. šios išvados 20 ir 21 punktus,

81 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Belgija / Komisija* (C-5/01, EU:C:2002:754, 38 ir 39 punktai).

82 Šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 6 d. Sprendimą *Komisija / FIH Holding ir FIH Erhvervsbank* (C-579/16 P, EU:C:2018:159, 45 punktas). Taip pat žr. *rapporteur public* Louis Dutheillet de Lamothe pateiktas išvadas, nurodytas šios išvados 40 išnašoje.

83 Šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 4 d. Sprendimą *Komisija / MOL* (C-15/14 P, EU:C:2015:362, 59 punktas) ir 2016 m. birželio 30 d. Sprendimą *Belgija / Komisija* (C-270/15 P, EU:C:2016:489, 48 punktas).

kvalifikuoti kaip „diskriminacinį“ [84]. Sąvoka „valstybės pagalba“ neapima valstybės priemonių, kurias taikant diferencijuojamos įmonės ir kurios dėl šios priežasties *a priori* yra atrankiojo pobūdžio, kai diferencijavimas grindžiamas sistemos, kurios dalis yra šios priemonės, pobūdžiu arba bendra struktūra [85].

123. Klausimo, ar priemonė yra atrankiojo pobūdžio, nagrinėjimas iš esmės sutampa su klausimo, ar ši priemonė nediskriminuojant taikoma visiems šiems ūkio subjektams, nagrinėjimu. Taigi atrankumo samprata susijusi su diskriminacijos samprata [86].

124. Iš tiesų, nors, kaip pastabose teigia Komisija, priemonė yra skirta DTA gaminių sektoriaus rūšiavimo veiklos vykdytojams, vis dėlto Teisingumo Teismas paaiškino, kad priemonė, kuri naudinga tik vienam veiklos sektoriui ar tik daliai šio sektoriaus įmonių, nebūtinai yra atrankioji. Iš tikrųjų, kaip matyti iš to, kas išdėstyta dviejuose pirmesniuose šios išvados punktuose, ji yra atrankioji tik jeigu pagal konkrečią teisinę sistemą suteikia naudą tam tikroms įmonėms, palyginti su kitomis, kurios priklauso kitam ar tam pačiam sektoriui ir kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į šios sistemos siekiamus tikslus, yra panaši [87].

125. Šiuo atveju, siekiant nustatyti galimą sutartis sudariusiems rūšiavimo veiklos vykdytojams suteiktos naudos atrankųjį pobūdį, reikia patikrinti, ar ši priemonė diferencijuoja ūkio subjektus, kurių faktinė ir teisinė padėtis, atsižvelgiant į nagrinėjamais teisės aktais siekiamus tikslus, yra panaši [88].

126. Pirmiausia dėl nacionalinės priemonės, pagal kurią nustatyta didesnė gamintojų atsakomybė už DTA gaminių atliekų tvarkymą, pažymėtina, jog pagrindinis šios priemonės tikslas – užtikrinti tvaresnį šių gaminių atliekų tvarkymą ir jį vystyti, kad pirmiausia atsižvelgiant į Direktyvoje 2008/98 nustatytą atliekų tvarkymo būdų hierarchiją [89] būtų skatinamas jų naudojimas medžiagoms gauti, t. y. jų pakartotinis naudojimas ir perdirbimas [90].

127. Šiuo klausimu pažymėtina, jog, kaip matyti iš šios išvados 4 ir 7–9 punktų, pirma, pačioje Sąjungos teisėje nustatytas didesnės gamintojo atsakomybės sistemos sukūrimas, be to, pirminis nagrinėjamos priemonės tikslas sutampa su atliekų sritį reglamentuojančių Sąjungos teisės aktų tikslu ir apskritai su pirminiu Sąjungos tikslu skatinti tvarų augimą. Šiuo klausimu pastabose Prancūzijos vyriausybė nurodė, kad Prancūzijos teisės aktų leidėjas priėmė nagrinėjamus įstatymus ir kitus teisės aktus būtent tam, kad būtų siekiama Direktyvoje 2008/98 nustatytų tikslų ir vykdomi įsipareigojimai.

84 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 84 punktas). Kaip žinoma, ši jurisprudencija grindžiama 2001 m. lapkričio 8 d. Sprendimu *Adria-Wien Pipeline ir Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598, konkrečiai žr. 41 punktą), susijusiu su mokesčio už energiją sumažinimu, kuris Austrijoje buvo taikomas įmonėms, savo veiklą iš esmės vykdančioms gamybos sektoriuje. Paskui ji buvo patvirtinta mokesčių srityje dviejuose Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos priimtuose sprendimuose, t. y. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendime *Komisija / World Duty Free Group ir kt.* (C-20/15 P ir C-21/15 P, EU:C:2016:981, 86 punktas) ir 2018 m. gruodžio 19 d. Sprendime *A-Brauerei* (C-374/17, EU:C:2018:1024, 22 punktas). Vis dėlto Teisingumo Teismas konkrečiai paaiškino, kad šis metodas neskirtas mokestinėms priemonėms nagrinėti (2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Komisija / Hansestadt Lübeck* (C-524/14 P, EU:C:2016:971, 55 punktas). Taigi Sąjungos teismai šį metodą taikė, nagrinėdami kitas nei mokesčių sritis; be paskutinio minėto sprendimo, žr., pavyzdžiui, 2011 m. liepos 28 d. Sprendimą *Mediaset / Komisija*, C-403/10 P, EU:C:2011:533, 36 punktas) ir 2015 m. sausio 14 d. Sprendimą *Eventech* (C-518/13, EU:C:2015:9, 55 ir paskesni punktai).

85 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *Komisija / Hansestadt Lübeck* (C-524/14 P, EU:C:2016:971, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

86 Žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Komisija / Hansestadt Lübeck* (C-524/14 P, EU:C:2016:971, 53 punktas).

87 Žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *Komisija / Hansestadt Lübeck* (C-524/14 P, EU:C:2016:971, 58 punktas).

88 Šiuo klausimu žr. 2015 m. sausio 14 d. Sprendimą *Eventech* (C-518/13, EU:C:2015:9, 56 punktas).

89 Žr. Direktyvos 2008/98 31 konstatuojamąją dalį ir 4 straipsnį.

90 Taip pat šia priemone siekiama pagerinti šių atliekų tvarkymą aplinkosaugos, ekonominiu ir socialiniu lygiu. Šiuo klausimu žr. 2014 m. įsakymo preambulę.

128. Be to, nors nagrinėjama priemonė nėra tokia, kuria formaliai nukrypstama nuo konkretaus nurodyto teisinio pagrindo, vis dėlto ji nelemia to, kad finansinė parama nebūtų skiriama rūšiavimo veiklos vykdytojams, neatitinkantiems pagal tą priemonę nustatytų reikalavimų [91]. Šiuo klausimu primintina, jog SESV 107 straipsnio 1 dalyje valstybės intervencija apibrėžiama pagal jos poveikį, neatsižvelgiant į naudojamus metodus [92].

129. Taigi *a priori* negalima atmesti, kad tokia priemonė realiai leidžia palaikyti „tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą“, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, dėl tos joms skiriamos finansinės paramos.

130. Vis dėlto šiuo klausimu iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, jog, galimybė sudaryti sutartį su ekologine organizacija ir gauti nagrinėjamoje priemonėje numatytą finansinę paramą, atrodo, suteikiama visiems visoje Europos Sąjungos teritorijoje esantiems šio sektoriaus ūkio subjektams, tačiau tai turės patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

131. Taigi iš esmės atrodo, kad nagrinėjama priemonė nesukuria jokios šiame sektoriuje veikiančių ūkio subjektų diskriminacijos dėl galimybės gauti pagal nagrinėjamą priemonę numatytą finansinę paramą.

132. Vis dėlto tam, kad rūšiavimo veiklos vykdytojas galėtų sudaryti sutartį su ekologine organizacija, todėl atitiktų finansinei paramai gauti keliamus reikalavimus, specifikacijose nustatyta, kad jis turi tenkinti dviejų rūšių reikalavimus [93]. Pirma, jis turi laikytis nacionalinės teisės aktų, reglamentuojančių aplinkos apsaugą ir atliekų vežimo, surinkimo, rūšiavimo ir apdorojimo įrenginių saugą, ar kitose Sąjungos šalyse nustatytų lygiaverčių teisės aktų. Antra, rūšiavimo centrai kasmet turi laikytis veiklos efektyvumo ir atsekamumo kriterijų, kuriais siekiama skatinti suteikti prioritetą naudojimui medžiagoms gauti (pakartotiniam naudojimui, perdirbimui ir kitokiems atliekų panaudojimo medžiagoms gauti būdams).

133. Konkrečiau kalbant, specifikacijose nustatyta, kad, pirma, bent 90 % surūšiuotų DTA gaminių atliekų turi būti panaudojamos medžiagoms gauti (pakartotiniam naudojimui, perdirbimui ir kitokiems atliekų panaudojimo medžiagoms gauti būdams), antra, bent 20 % surūšiuotų atliekų turi būti perdirbtos (ardymas ir (arba) valymas), siekiant prisidėti prie šio būdo vystymo papildant pakartotinį naudojimą, ir, trečia, ne daugiau kaip 5 % atliekų gali būti pašalintos.

134. Šiuo klausimu neginčytina, kad tokie objektyvūs reikalavimai, atsižvelgiant į tai, kad jais siekiama kuo labiau skatinti naudojimą medžiagoms gauti ir būtent perdirbimą, taip pat atgrasyti nuo DTA gaminių atliekų šalinimo jų nepanaudojus, nuosekliai atitinka šios išvados 122 ir 123 punktuose nurodytus Sąjungos teisės aktų tikslus atliekų ir didesnės gamintojo atsakomybės srityse, kuriuos įgyvendina nagrinėjamą priemonę nustatantys Prancūzijos teisės aktai [94].

135. Šiomis aplinkybėmis tokių kriterijų nustatymas lemia tai, kad išskiriami ūkio subjektai, kurių padėtis nepanaši, atsižvelgiant į tikslus, siekiamus nagrinėjamais teisės aktais, kuriuose jie nustatyti [95].

91 Teisingumo Teismas taikė analogišką analizės metodą, nors tai buvo nacionalinė priemonė, suteikusi mokestinę naudą, byloje, kurioje priimtas 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimas *ANGED* (C-233/16, EU:C:2018:280; konkrečiai žr. 46 ir paskesnius punktus).

92 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimas *ANGED* (C-233/16, EU:C:2018:280, 47 punktas) ir 2019 m. lapkričio 7 d. Sprendimas *UNESA ir kt.* (C-105/18–C-113/18, EU:C:2019:935, 64 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

93 Žr. VI skyriaus B punktą.

94 Šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimą *ANGED* (C-233/16, EU:C:2018:280; konkrečiai žr. 53 punktą). Dėl šio aspekto žr. šios išvados 91 išnašą.

95 Šiuo klausimu žr. 2018 m. balandžio 26 d. Sprendimą *ANGED* (C-233/16, EU:C:2018:280, 55 punktas). Dėl šio aspekto žr. šios išvados 91 išnašą.

136. Rūšiavimo veiklos vykdytojų, dėl techninio pajėgumo arba organizacinės struktūros netenkinančių tokių reikalavimų, faktinė padėtis pakankamai skiriasi, kad atsižvelgiant į tuos tikslus būtų galima nuspręsti, jog ji nepanaši į ūkio subjektų, kurie, priešingai, juos tenkina, padėtį. Taigi dėl to, kad tie ūkio subjektai negali gauti finansinės paramos pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą priemonę, jiems netaikomas diferencijuojantis požiūris, kuris iš esmės galėtų būti laikomas „diskriminaciniu“.

137. Vadinasi, nagrinėjama priemonė nesuteikia atrankiosios ekonominės naudos rūšiavimo veiklos vykdytojams, galintiems laikytis specifikacijose nustatytų objektyvių kriterijų, todėl – sudaryti sutartis su ekologine organizacija, ir turintiems galimybę gauti finansinę paramą.

138. Vis dėlto šiuo klausimu pažymėtina, kad, kaip nurodyta šios išvados 98 punkte, matyti, jog pagal nagrinėjamą priemonę pati ekologinė organizacija gali nustatyti papildomų kriterijų, kuriuos rūšiavimo veiklos vykdytojai turi tenkinti, kad galėtų su ja sudaryti sutartis. Šiomis aplinkybėmis svarbu pažymėti, jog specifikacijose nustatyta, kad būtent ekologinė organizacija prašyme išduoti veiklos leidimą ir su rūšiavimo veiklos vykdytojais jos sudarytoje tipinėje sutartyje apibrėžia surūšiuotoms atliekoms pirmesniame etape taikomą atsekamumo tvarką.

139. Kadangi Teisingumo Teismas neturi pakankamai informacijos apie šias aplinkybes, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turės įvertinti, ar šios sąlygos lemia diferencijuotą vertinimą, kurį, atsižvelgiant į nagrinėjamos sistemos tikslą, iš esmės galima kvalifikuoti kaip „diskriminacinį“.

F. Dėl priemonės poveikio konkurencijai ir valstybių narių tarpusavio prekybai

140. Kiek tai susiję su kitomis dviem šios išvados 41 punkte nurodytomis sąlygomis, Teisingumo Teismo suformuotoje jurisprudencijoje nustatyta: tam, kad nacionalinė priemonė būtų pripažinta „valstybės pagalba“, reikia ne nustatyti realų atitinkamos pagalbos poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai ir faktinį konkurencijos iškraipymą, o tik išnagrinėti, ar tokia pagalba gali daryti poveikį šiai prekybai ir iškraipyti konkurenciją [96].

141. Vis dėlto poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai negali būti vien hipotetinis arba preziumuojamas. Todėl reikia nustatyti priežastį, dėl kurios atitinkama priemonė dėl numatomo poveikio gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą [97].

142. Šiuo klausimu dėl konkurencijos iškraipymo sąlygos pažymėtina, kad, jeigu nagrinėjama priemonė sutartis sudariusiems rūšiavimo veiklos vykdytojams suteikia naudą, kurios jie neturėtų esant įprastoms rinkos sąlygoms, galinčią kompensuoti daugiau nei nagrinėjamų atliekų perdirbimo ir apdorojimo veiklos sąnaudas, ši nauda sustiprintų šių ūkio subjektų konkurencinę padėtį, palyginti su kitomis konkuruojančiomis įmonėmis. Taigi, atrodo, nėra abejonių, kad šią sąlygą reikia laikyti tenkinama.

143. Dėl poveikio valstybių narių tarpusavio prekybai sąlygos pažymėtina, kad, pirma, finansinė parama siejama tik su Prancūzijos kilmės atliekomis. Taigi priemonė sutartis sudariusius rūšiavimo veiklos vykdytojus skatina rūpintis tik Prancūzijos kilmės prekėmis prekybos Sąjungoje nenaudai. Antra, nors sutarties sudarymas su *Eco TLC* yra išankstinis reikalavimas, norint patekti į Prancūzijos DTA gaminių atliekų rūšiavimo ir perdirbimo rinką, dėl to kitų valstybių narių ūkio subjektams gali būti sunkiau patekti į šią rinką. Šiomis aplinkybėmis manau, jog nagrinėjamą priemonę galima pripažinti dėl numatomo poveikio galinčia paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.

96 2017 m. birželio 27 d. Sprendimas *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania* (C-74/16, EU:C:2017:496, 78 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Taip pat žr. 2019 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Arriva Italia ir kt.* (C-385/18, EU:C:2019:1121, 42 punktas).

97 2019 m. gegužės 15 d. Sprendimas *Achema ir kt.* (C-706/17, EU:C:2019:407, 90 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

IV. Išvada

144. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Conseil d'État* (Valstybės Taryba, Prancūzija) pateiktą prejudicinį klausimą:

1. SESV 107 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad didesnės gamintojo atsakomybės srityje priimta priemonė dėl atliekų valdymo, kaip antai nustatyta nagrinėjamuose nacionalinės teisės aktuose, pagal kurią privati ne pelno siekianti ekologinė organizacija, turinti valdžios institucijų išduotą veiklos leidimą, renka įnašus iš tam tikros kategorijos gaminių tiekėjų rinkai, kurie dėl to su ja pasirašo sutartį, už tai, kad ji už juos įgyvendina jiems nustatytą pareigą tvarkyti šių gaminių atliekas, ir veiklos vykdytojams, įgaliotiems rūšiuoti ir panaudoti šias atliekas, perveda subsidijas, kurių dydis nustatytas veiklos leidime, atsižvelgiant į aplinkosaugos ir socialinius tikslus, iš esmės neturi būti laikoma valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

2. Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, turintis duomenų ir kitos faktinės informacijos, reikalingos išsamiai analizei dėl galimybės nagrinėjamą priemonę kvalifikuoti kaip „valstybės pagalbą“ atlikti, turės patikrinti, pirma, ar tų produktų tiekėjų rinkai įnašai ekologinei organizacijai *de facto* yra privalomojo pobūdžio, antra, ar nagrinėjamos lėšos, nors valdomos ekologinės organizacijos, dėl jos savarankiškumo jų atžvilgiu nebuvimo ir viešosios valdžios institucijų vykdomos šios organizacijos kontrolės apimties vis dėlto turi būti laikomos tokiomis, kurias nuolat kontroliuoja viešosios valdžios institucijos ir kuriomis disponuoja kompetentingos nacionalinės institucijos, trečia, ar egzistuoja pakankamai tiesioginis ryšys tarp nagrinėjamos naudos ir valstybės biudžeto bent potencialaus sumažėjimo, ir, ketvirta, ar papildomi kriterijai, kuriuos gali nustatyti pati ekologinė organizacija ir turi tenkinti rūšiavimo veiklos vykdytojai, kad galėtų su ja sudaryti sutartis, lemia diferencijuotą vertinimą, kurį, atsižvelgiant į nagrinėjamos sistemos tikslą, iš esmės galima kvalifikuoti kaip „diskriminacinį“.